

Dette eksemplar bedes tilbakelevert Stortingets kontor når saken er behandlet av Stortinget.

Dokument B

(1937)

178.

Utenriksdepartementets skrivelse av 29 januar og 12 februar 1937 til Stortingets utenriks- og konstitusjonskomite angående avtale med Storbritannia om fisket utenfor Nord-Norge.

I. Utenriksdepartementets skrivelse av 29 januar 1937.

Under henvisning til mine skrivelser av 9 juni og 5 juli 1936 har jeg den ære å oversende vedlagt avtrykk av det heri omhandlede utkast til avtale med Storbritannia (trykt som bilag 1) samt gjenpart av skrivelse fra det utvalg som utarbeidet utkastet, datert 31 mars 1936 (trykt som bilag 2). Enn videre vedlegges gjenpart av skrivelse fra Handelsdepartementet av 11 juli 1936 (trykt som bilag 3) med avskrift av de deri nevnte skrivelser fra Fiskeridirektøren av 30 april (underbilag A.) og 18 juni 1936 (underbilag

B.) og gjenpart av påtegningsskrivelse fra Justisdepartementet av 10 juni 1936 (underbilag C.) med uttalelse fra Statsadvokaten i Nordland og Riksadvokaten om utkastet (underbilag D.).

Idet jeg henviser til disse dokumenter har jeg den ære å henstille at jeg må erholde Stortingets samtykke til at jeg innleder forhandlinger med Storbritannias regjering om en avtale vedrørende fisket utenfor Nord-Norges kyster i hovedsaken på grunnlag av ovennevnte utkast.

II. Utenriksdepartementets skrivelse av 12 februar 1937.

I tilslutning til min skrivelse av 29 f. m. har jeg den ære å oversende vedlagt gjenpart av en skrivelse fra fylkesmann Bassøe av 9

ds. inneholdende hans bemerkninger til Fiskeridirektørens uttalelser til utkast til fiskeritavtale med Storbritannia. (Trykt som bilag 4.)

Halvdan Koht.

R. B. Skylstad.

Bilag 1.

Utkast

til Overenskomst mellom Norge og Storbritannia angående fisket i Nordishavet.

Hans Majestet Norges Konge og Hans Majestet Kongen av Det Forente Kongerike Storbritannia, Irland og de britiske Dominions hinsides Havene, Keiser av India,

som har besluttet å inngå en overenskomst til ordning av fisket i Nordishavet,

har opnevnt som sine befullmektigede:

.....

som efter å ha meddelt hverandre sine fullmakter, som er funnet i god og riktig form, er kommet overens om følgende bestemmelser:

Artikkel 1.

Bestemmelsene i denne overenskomst, som går ut på å ordne fisket i Nordishavet, skal gjelde for de høie kontraherende parters undersåtter.

Artikkel 2.

De geografiske grenser for denne overenskomsts virkeområde er følgende:

Mot syd den 67 nordlige breddegrad.

Mot vest den 8 lengdegrad øst for Greenwich.

Artikkel 3.

Av hensyn til bevarelsen av fiskebestanden skal trålfiske være forbudt

1. i månedene januar, februar og mars innen følgende områder:

a) et område begrenset i syd av en rett linje trukket i 317° rettviseende fra Vågsberget på Skogsøy i Vesterålen, beliggende på 68° 55' 53" n. br. og 14° 53' 35" l. o. Gr., i nord av en rett linje trukket i 317° rettviseende fra Andenes fyr, beliggende på 69° 19' 27"

n. br. og 16° 07' 27" l. o. Gr., og i vest av en dybde av 500 favner;

- b) et område begrenset i syd av en rett linje trukket i 317° rettviseende fra Månes fyrlykke på Senja, beliggende på 69° 22' 36" n. br. og 16° 52' 36" l. o. Gr., i nord av en rett linje trukket i 317° rettviseende fra fjellet Kjølva på Senja, beliggende på 69° 35' 49" n. br. og 17° 30' 27" l. o. Gr., og i vest av en dybde av 500 favner;

2. i månedene september, oktober og november innen et område begrenset i vest av en rett linje trukket i 360° rettviseende fra fyrlykten på Svartviknæringen på Hjelmsøy, beliggende på 71° 06' 10" og 24° 51' 30" l. o. Gr., i øst av en rett linje trukket i 317° rettviseende fra Storstappen ved Gjesvær, beliggende på 71° 08' 29" n. br. og 25° 20' 15" l. o. Gr.

Den norske regjering kan fra tid til annen underrette den britiske regjering om innen hvilke andre områder man venter at ansamlinger av garn eller liner vil forekomme. Sådanne underretninger skal nå den britiske regjering i god tid for at den kan settes i stand til å meddele fiskerne de deri nevnte områder, og den britiske regjering vil sørge for at innholdet av enhver sådan underretning uoppholdelig kunngjøres for fiskerne. Oversendelsen av meddelelsene skal skje telegrafisk.

Trålfiskere skal ikke fiske innenfor områder som er blitt bekjentgjort overensstemmende med foregående ledd.

Ved uttrykket «ansamling» menes et stort antall fartøier som fisker tett ved hverandre og som alle anvender samme måte å fiske på med garn eller liner.

Artikkel 4.

Trålfiskere kan drive fiske på Lopp havet på et felt som begrenses i vest av en rett linje trukket i 345° rettviseende fra Sletfjellet (det høieste punkt) på Arnøy, beliggende på 70° 10' 36" n. br. og 20° 44' 44" l. o. Gr., i øst av en rett linje trukket i 345° rettviseende fra fyrlykten på Sildmylingen på Silda, beliggende på 70° 23' 33" n. br. og 21° 42' 34" l. o. Gr., og i syd av en rett linje trukket fra Fugløykallen på Fugløy, beliggende på 70° 14' 51" n. br. og 20° 15' 17" l. o. Gr., til Andotten på Sørøya, beliggende på 70° 35' 45" n. br. og 22° 01' 48" l. o. Gr.

Artikkel 5.

De høie kontraherende parters fiskefartøier skal innregistreres overensstemmende med de administrative bestemmelser som gjelder i deres hjemland.

For hver havn eller for hvert distrikt skal der være en fortløpende rekke tall foran hvilke der skal være ett eller flere store bokstaver som fastsettes av vedkommende myndighet.

Hver av de to regjeringer skal utferdige en liste med angivelse av disse bokstaver.

Listen og de endringer som senere måtte bli foretatt i den, skal meddeles den annen regjering.

Artikkel 6.

Fiskefartøier skal bære det eller de bokstaver som angir den havn eller det distrikt hvor de hører hjemme, og et innregistreringsnummer innen rekken av de numre som hører til havnen eller distriktet.

Artikkel 7.

Fiskefartøier på 25 tonn brutto eller mere, skal ha sitt navn samt navnet på den havn hvor det er hjemmehørende, malt med oljefarve på bakstavnen med hvite, minst 8 centimeter høie og 12 millimeter brede bokstaver på sort bund.

Artikkel 8.

Det eller de bokstaver og det tall som er tildelt fartøiet ved innregistreringen, skal males iøinefallende og tydelig med hvit oljefarve på sort bund på hver side av fartøiets forstavn såvidt plassen tillater det 8 til 10 centimeter under relingen.

For fartøier på 25 tonn brutto eller mere skal bokstavene og tallene være 45 centimeter høie og 6 centimeter brede. For fartøier under 25 tonn brutto skal bokstavene og tallene såvidt mulig være 25 centimeter høie og 4 centimeter brede.

Artikkel 9.

Fiskefartøier må ikke på yttersiden bære andre navn, bokstaver eller tall enn dem som omhandles i artiklene 6, 7 og 8 i denne overenskomst.

Artikkel 10.

Det er forbudt å fjerne, endre, gjøre uleselig, dekke til, eller på nogen måte å skjule de navn, bokstaver og tall som er anbragt på fartøiene.

Artikkel 11.

Alle dorier, joller, bøier, viktigste fløit, bundslepenoter, dregger, ankere og i almindelighet alle fiskeredskaper skal såvidt mulig merkes med det eller de bokstaver og det tall som bæres av det fartøi som de tilhører.

Disse bokstaver og tall skal være så store at de er lett kjennelige. Eierne kan dessuten forsyne sine garn eller andre fiskeredskaper

med de særlige merker som de finner hensiktsmessige.

Artikkel 12.

Føreren av ethvert fartøi skal være forsynt med et offisielt dokument, utstedt av vedkommende myndighet i hans hjemland, som setter ham i stand til å påvise fartøiets nasjonalitet.

Dette dokument skal alltid angi fartøiets bokstav eller bokstaver og dets nummer, samt dets beskrivelse, og eierens navn, eller navnet på det selskap det tilhører.

Artikkel 13.

Fartøiets nasjonalitet må ikke på nogen måte skjules.

Artikkel 14.

Det er forbudt for ethvert fiskefartøi å kaste anker mellom solnedgang og soloppgang på fiskerplasser hvor drivgarnsfiskere har satt ut sine redskaper.

Dette forbud skal imidlertid ikke gjelde for ankring som finner sted som følge av uhell eller under andre tvingende omstendigheter.

Artikkel 15.

Fartøier som ankommer til fiskeplasser hvor andre fartøier allerede driver fiske, skal ikke sette sine liner, garn, bøier eller andre fiskeredskaper på en slik måte i forhold til disse andre fartøier og deres redskaper, at de på en utilbørlig måte griper forstyrrende inn i eller hindrer deres fiske.

Artikkel 16.

Trålfiskere skal treffe alle nødvendige forholdsregler for å hindre at der voldes skade på fiskeredskaper som tilhører garn- eller linefiskere.

Trålfiskere skal når de er i sikte av fartøier som fisker med garn eller liner eller som ligger ved sine garn eller liner, søke opplysninger hos disse fartøier med hensyn til beliggenheten av deres garn eller liner, og skal når de har fått meddelelse om beliggenheten, treffe alle mulige forholdsregler for å undgå dem.

Artikkel 17.

Når fartøier fisker med garn eller liner eller ligger ved sine garn eller liner, skal trålfiskere ikke drive fiske nærmere enn en nautisk mil fra fartøiene eller dissers redskaper.

Artikkel 18.

Når trålfiskere om dagen er i sikte av merker eller om natten av lys som er satt ut av fiskere som har etterlatt sine redskaper i

sjøen, skal de ikke drive fiske nærmere enn en nautisk mil fra slike merker eller lys, og skal i intet tilfelle fiske mellom to slike merker eller lys.

Artikkel 19.

De høie kontraherende parters opsynsskib skal kunne gjøre trålfiskere oppmerksom på garn eller liner som er satt i sjøen og dissers beliggenhet. Trålfiskerne skal ta hensyn til de anvisninger som således er gitt, og skal treffe alle nødvendige forholdsregler for å undgå garnene eller linene.

Artikkel 20.

Dersom der er voldt skade på garn eller liner skal ansvaret herfor påhvile trålfiskerne, med mindre de kan bevise at skaden blev forårsaket ved omstendigheter som de ikke hadde herredømme over, eller at de har rettet sig efter bestemmelsene i denne overenskomst og skaden ikke skyldtes feil fra deres side.

Artikkel 21.

Forinnen trålfiskere begynner sitt fiske skal de tilkjenne sin posisjon ved utsetning av en retningsbøie. Tråleren må ikke fiske i større avstand enn en nautisk mil fra denne bøie, når der er garn- eller linefiskere på feltet.

Artikkel 22.

Når ved drivgarnfiske dekkfartøier og åpne båter samtidig begynner å sette sine garn, skal de åpne båter sette sine garn til luvart for dekkfartøiene.

Dekkfartøiene skal på sin side sette sine garn i læ av de åpne båter.

Som hovedregel gjelder at når dekkfartøier setter sine garn til luvart for åpne båter som har begynt å fiske, og når åpne båter setter sine garn i læ av dekkfartøier som har begynt å fiske, skal ansvaret for skade på garnene påhvile dem som sist begynte å fiske, med mindre de kan bevise at skaden blev forårsaket ved omstendigheter som de ikke hadde herredømme over, eller at skaden ikke skyldtes feil fra deres side.

Artikkel 23.

Det er forbudt å sette garn eller forankre garn eller andre fiskeredskaper på fiskeplasser hvor drivgarnsfiskere allerede er i virksomhet.

Artikkel 24.

Det er forbudt for enhver fisker å fortøie sitt fartøi i eller holde sig fast ved garn, bøier, fløit eller andre fiskeredskaper som tilhører en annen fisker.

Artikkel 25.

Alle garn, liner og andre fiskeredskaper som er satt i sjøen, skal om dagen være forsynt med merker og om natten i den mørke årstid med lys som er tilstrekkelige til å angi deres beliggenhet overfor fartøier som nærmer seg dem.

Følgende regler skal befølges:

1. Største avstand mellom et sammenhengende redskaps merkebøier skal være 2500 meter.
2. Den vestlige og sydlige merkebøie skal om dagen være forsynt med to sorte flagg. Det nederste flagg skal være minst 50 centimeter i firkant. Avstanden mellom de to flagg skal være minst 25 centimeter. Om natten i den mørke årstid skal bøien være forsynt med to hvite lys. Avstanden mellom de to lys skal være minst 50 centimeter.
3. Den østlige og nordlige endebøie skal om dagen være forsynt med ett sort flagg minst 50 centimeter i firkant. Om natten i den mørke årstid skal bøien være forsynt med ett hvitt lys.
4. Benyttes midtbøier, skal disse om dagen være forsynt med ett rødt flagg minst 50 centimeter i firkant, og om natten i den mørke årstid med ett hvitt lys.
5. Når det på grunn av bunnens beskaffenhet og strømmens styrke ikke er mulig å benytte to endebøier, må redskapenes lengde fra bøien ikke overstige en nautisk mil. Bøien skal i dette tilfelle merkes om dagen med ett sort flagg minst 50 centimeter i firkant, og om natten med ett hvitt lys.
6. Stangen på merkebøiene skal være minst 2,50 meter høi over bøien.

Artikkel 26.

Når garn som tilhører forskjellige fiskere, innvikles i hverandre, er det forbudt å kappe dem med mindre begge parter samtykker.

Ethvert ansvar opphører så snart det er bragt på det rene at det er umulig å få skilt garnene fra hverandre på annen måte.

Artikkel 27.

Når et fartøi som fisker med line, får sine liner innviklet i et annet fartøis, er det forbudt for den som trekker dem opp å kappe dem undtagen når tvingende omstendigheter krever det; isåfall skal den line som er kappet, straks knyttes sammen igjen.

Artikkel 28.

Bortsett fra bergningstilfelle og de tilfelle som omhandles i de to foregående artikler, er

det forbudt for enhver fisker under et hvilket som helst påskudd å kappe, hake sig fast i eller trekke opp garn, liner eller andre redskaper som ikke tilhører ham.

Når en fisker har gått over en eller på nogen annen måte er kommet bort i en annen fiskers redskaper, skal han treffe alle nødvendige forholdsregler for at den skade som måtte påføres den annen fiskers redskaper eller fartøi, blir minst mulig.

Artikkel 29.

Det er forbudt å benytte et hvilket som helst redskap som utelukkende tjener til å kappe eller ødelegge garn.

Det er også forbudt å ha slike redskaper ombord.

De høie kontraherende parter forplikter sig til å treffe de nødvendige forholdsregler for å hindre at slike redskaper bringes ombord i fiskefartøiene.

Artikkel 30.

Fiskefartøier skal iaktta de almindelige regler angående lys- og lydsignaler samt for styring og navigasjon som ved overenskomst mellom de høie kontraherende parter er eller måtte bli vedtatt for disse fartøier for å forebygge sammenstøt på sjøen.

Artikkel 31.

Alle fiskefartøier, deres dorier og joller, alle gjenstander som tilhører et fiskefartøis utrustning eller riggning, alle garn, liner, bøier, fløit eller hvilke som helst fiskeredskaper, uansett om de er merket eller ikke, som måtte bli funnet på eller tatt opp av sjøen, skal så snart som mulig overleveres til vedkommende myndighet i den første havn som det fartøi som har berget dem vender tilbake til eller søker inn i.

Vedkommende myndighet skal underrette den konsulære representant for det land som det fartøi som har utført bergningen er hjemmehørende i, og den konsulære representant for det land som eieren av de funne gjenstander er hjemmehørende i, og skal tilbakelevere gjenstandene til eieren eller hans representant så snart de kreves tilbake og bergerens rettigheter er tilstrekkelig sikret.

Vedkommende administrative eller rettslige myndigheter skal, overensstemmende med det som de respektive lands lover bestemmer, fastsette den godtgjørelse som eieren skal betale bergeren. Man er imidlertid enig om at denne bestemmelse ikke på nogen måte skal berøre overenskomster i emnet som allerede måtte være i kraft, og at de høie kontraherende parter forbeholder sig rett til ved særlige avta-

ler sig imellem å fastsette en bestemt berge-lønn som skal erlegges for et funnet garn.

Alle umerkede fiskeredskaper som finnes, skal betraktes som vrakgods.

Artikkel 32.

Opsynet med fisket skal utøves av fartøier som står under kommando av offiserer tilhørende de høie kontraherende parters krigsmariner.

Artikkel 33.

Tilsynet med overholdelsen av bestemmelsene om nasjonalitetsdokument, fartøiers og fiskeredskapers merkning og nummerering o. s. v., og tilstedeværelsen ombord av forbudt redskap (artiklene 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 og 29, annet ledd) hører utelukkende under opsynsfartøiene fra det land som fiskefartøiet er hjemmehørende i. Opsynsfartøienes chefer skal dog underrette hverandre om brudd på de nevnte bestemmelser som begås av fiskere som er hjemmehørende i det annet land.

Artikkel 34.

Begge de høie kontraherende parters opsynsfartøier skal kunne bringe på det rene om der er begått brudd på andre bestemmelser i denne overenskomst enn dem som omhandles i artikkel 33, og om der foreligger forseelser med hensyn til fisket, uten hensyn til hvilket land de fiskere tilhører som har gjort sig skyldig i overtredelsen.

Artikkel 35.

Når opsynsfartøienes chefer har grunn til å tro at der er begått brudd på bestemmelsene i denne overenskomst, kan de forlange at føreren av det fartøi som er siktet for overtredelse, fremviser sitt offisielle nasjonalitetsdokument. Der skal straks gjøres bemerkning på dokumentet om sådan fremvisning. Opsynsfartøienes chefer kan ikke foreta ytterligere undersøkelse eller ransakning ombord i et fiskefartøi som ikke er av deres egen nasjonalitet, med mindre dette skulde være nødvendig for å skaffe beviser for en forseelse eller en overtredelse av bestemmelsene vedrørende fiskeopsynet.

Artikkel 36.

Chefene for de høie kontraherende parters opsynsfartøier skal bedømme de omstendigheter som de er gjort bekjent med og som kommer inn under deres myndighetsområde, og skal fastslå den skade som fiskefartøier hjemmehørende innen de høie kontraherende parters områder måtte ha lidt, uansett årsaken til skaden.

Hvis det er anledning til det skal de sette

op en protokoll som fastslår de faktiske omstendigheter således som disse fremgår av vedkommende parters erklæringer og av de tilstedeværendes vidneforklaringer.

Opsynsfartøiets chef kan, dersom han finner at saken er tilstrekkelig alvorlig til å rettferdiggjøre et slikt skritt, føre det skyldige fartøi til en havn i det land som fiskeren tilhører.

Han kan endog ta ombord på opsynsfartøiet en del av fiskefartøiets mannskap for å avlevere dem til myndighetene i det land hvor fiskefartøiet er hjemmehørende.

Artikkel 37.

Den protokoll som omhandles i foregående artikkel skal utferdiges i det sprog som tales av chefen for opsynsfartøiet, og i overensstemmelse med de former som brukes i hans land. Den siktede og vidnene har rett til i sitt eget sprog å tilføie eller å få tilføiet enhver bemerkning eller vidneforklaring som de finner hensiktsmessig. Disse erklæringer skal behørig underskrives.

Artikkel 38.

Motstand mot befalinger fra chefene for opsynsfartøiene eller fra dem som handler efter deres ordre, skal uten hensyn til opsynsfartøiets nasjonalitet anses som motstand mot fiskefartøiets eget lands myndigheter.

Artikkel 39.

Når den handling som påtales ikke er av alvorlig karakter, men allikevel har påført en fisker skade, kan chefene for opsynsfartøiene, dersom partene er enige i det, på sjøen bringe i stand et forlik mellom dem og fastsette hvor meget der skal betales i erstatning. Dersom en av partene ikke er i stand til å betale med en gang, skal opsynschefene la vedkommende parter undertegne i to eksemplarer et dokument som angir den erstatning som skal betales.

Ett eksemplar av dokumentet skal forbli ombord i opsynsskipet og det annet skal overleveres til føreren av det fartøi som beløpet skal betales til, for at han, om så måtte være nødvendig, skal kunne benytte det for domstolene i det land som skyldneren tilhører.

Dersom forlik ikke opnåes, skal chefene for opsynsfartøiene forholde sig overensstemmende med bestemmelsene i artikkel 36.

Artikkel 40.

De forseelser og overtredelser som omhandles i denne overenskomst skal være undergitt offentlig påtale.

Artikkel 41.

De høie kontraherende parter forplikter sig til å foreslå for sine lovgivende myndigheter de forholdsregler som måtte være nødvendige til å gjennomføre denne overenskomst, og særlig for at personer som måtte overtre bestemmelsene i denne overenskomsts artikler 6 til 29 kan bli straffet med bøter eller fengsel eller med begge deler.

Artikkel 42.

Dersom fiskere fra et av de kontraherende land gjør sig skyldig i håndgripeligheter overfor fiskere fra det annet land eller med vilje påfører dem skade eller tap, skal domstolene i det land hvor de skyldiges fartøier hører hjemme, være straffesakens rette verne-ting.

Den samme regel gjelder de forseelser og overtredelser som omhandles i denne overenskomst.

Artikkel 43.

Denne overenskomst skal ratifiseres. Ratifikasjonsdokumentene skal utveksles så snart som mulig i

Artikkel 44.

Denne overenskomst skal tre i kraft ved utvekslingen av ratifikasjonsdokumentene og skal gjelde for fem år. Dersom den ikke er opsagt innen seks måneder før utløpet av denne periode, skal den fortsette å være i kraft, således at hver av de høie kontraherende parter har rett til å opsi den med seks måneders varsel.

De høie kontraherende parter forbeholder sig dog adgang til ved felles overenskomst å foreta enhver endring i denne overenskomst som etter innvunnen erfaring måtte vise sig å være ønskelig.

Artikkel 45.

Denne overenskomst skal være åpen for tiltredelse av andre stater hvis undersåtter driver fiske i Nordishavet. Tiltredelsen skal notifiseres den norske eller den britiske regjering. Meddelelse om mottagelsen av slik notifikasjon skal gis den annen regjering som har underskrevet denne overenskomst.

Til bekreftelse herav har de befullmektigede underskrevet denne overenskomst og forsynt den med sine segl.

Utferdiget i

Bilag 2.

Det Kgl. Utenriksdepartement.

I henhold til Det Kgl. Departements anmodning har undertegnede utarbeidet et utkast til en overenskomst med England angående fisket i Nordishavet.

Under utarbeidelsen har man fulgt de direktiver som blev angitt av Utenriksministeren i utvalgets første møte. Ved utarbeidelsen av utkastet har man derfor holdt spørsmålet om fiskegrensen utenfor. For øvrig har man i det vesentlige fulgt bestemmelsene i Nordsjøkonvensjonen og Islandskonvensjonen, men søkt å supplere disse med mere inngående bestemmelser om fiskernes gjensidige forpliktelser like overfor hverandre. Likeledes har man inntatt i utkastet bestemmelser om merkning av fiskeredskaper. Man håper at man ved disse bestemmelser såvidt mulig vil undgå kollisjon mellom utøverne av de forskjellige fiskemetoder, særlig da mellom trålfiskere og garn- og linefiskere, og at det brukstap som nu er følgen av sådanne kollisjoner, i fremtiden såvidt mulig må bli undgått.

Utvalget har drøftet muligheten av en havdeling i den forstand at trålfiskerne får en del av fiskebankene, og garn- og line-

fiskerne en annen, men har imidlertid ikke funnet noget brukbart grunnlag for en sådan deling.

Utvalget har derimot funnet å burde bringe i forslag en fredning for tråling av visse felter til bestemte tider av året. Dette har man funnet nødvendig av hensyn til bevarelse av fiskebestanden. En nærmere begrunnelse herfor vil bli gitt nedenfor under omtalen av de enkelte artikler i utkastet. Til gjengjeld har man funnet å burde tillate tråling på et felt som ellers vilde ha vært lukket for denne fiskemåte. Dette felt utgjør en del av Lopp havet. Også dette vil bli nærmere omtalt nedenfor.

Til de enkelte artikler i utkastet finner man å burde knytte følgende bemerkninger:

Artikkel 1.

I denne artikkel angis formålet ved konvensjonen som en ordning av fisket i Nordishavet.

Artikkel 2.

I denne artikkel angis de geografiske grenser for overenskomsten. Grensene er kun angitt mot syd og vest. Grensene mot Norges

kyst, med andre ord grensen for sjøterritoriet, er som ovenfor nevnt holdt utenfor utkastet.

Artikkel 3.

I denne artikkel foreslåes visse innskrenkninger i adgangen til å drive trålfiske. Bestemmelsene er begrunnet i ønsket om å bevare fiskebestanden.

Man har innen fiskeribefolkningen nordpå med stigende engstelse sett på den stadig økende utvikling av trålfisket. Det er en almindelig opfatning at fiskebestanden i lengden ikke vil tåle den veldige beskatning den nu er blitt utsatt for.

Efter utvalgets opfatning er denne frykt vel begrunnet. For kystbefolkningen vil særlig en forminskelse av bestanden av torsk (skrei) bety intet mindre enn en katastrofe. Visstnok er reproduksjonsevnen hos fiskene som bekjent meget stor. Erfaringen har også vist at bestanden kan bære den beskatning som tidligere er skjedd ved de årlige fiskerier langs Norges kyst. Men disse fiskerier har hatt sin naturlige begrensning dels i fiske-redskapenes art og ikke minst ved at de store periodiske torskefiskerier (Lofotfisket og Finnmarkfisket) kun har foregått til visse tider av året og innen begrensede områder. Balansen er imidlertid blitt helt forrykket ved at trålerne har begynt sin virksomhet ikke alene på bankene utenfor den norske kyst, men også i Barents-havet. Det siste havområde har tidligere vært det store reservoir hvor fisken har kunnet vokse op i fred for derefter å søke inn igjen til kystene av Norge for å gyte. En regulering av fisket i Barents-havet ligger imidlertid formentlig utenfor nærværende utvalgs mandat. Meget vilde imidlertid være vunnet, såfremt man i nogen grad kunde få beskyttet torsken (skreien) når den er på sin vandring langs kysten for å nå sin gyteplass i Lofoten. Det fremstiller sig for utvalget som særlig forkastelig å ta fisken før den når gyteplassen. Er denne først nådd og gytingen begynt, er reproduksjonsevnen så stor at en beskatning er mindre farlig. Erfaringen har derfor også vist at en rimelig beskatning under gytingen i Lofoten er ubetenkelig.

Ut fra den betraktning at en bevarelse av fiskebestanden er en sak i alles interesser, ikke alene for de norske fiskere, men også for de utenlandske trålfiskere, vil utvalget foreslå at visse områder utenfor kysten av Senja og Vesterålen fredes for trålfiske i den tid torsken er på innsig til Lofoten (januar—mars). De fredede felter er særlig valgt med det for øie at torsken på grunn av haveggens formasjon her er tilbøielig til å komme inn på kystbankene.

Utvalget finner det unødvendig å gi nogen nærmere utredning av den overordentlige betydning som Lofotfisket har for den norske kystbefolkning. Uten dette fiske vilde befolkningen ikke kunne oprettholde sin eksistens. Utbyttet av Lofotfisket har som bekjent i de senere år vært meget dårlig, og utvalget kan ikke fri sig for den opfatning at det store trålfiske som i det senere tidsrum har utviklet sig utenfor Senja og Vesterålen, har vært iallfall en sterkt medvirkende årsak hertil.

Bevarelsen av de store sesongfiskerier er en livsbetingelse for kystbefolkningen nordpå. Utvalget vil imidlertid igjen presisere at dette hensyn ikke har vært det eneste avgjørende moment. Bevarelsen av fiskebestanden er en sak som interesserer alle nasjoner som driver fiske i Nordishavet.

Foruten en fredning for trålfiske av enkelte felter utenfor Senja og Vesterålen i årets første måneder har utvalget også funnet å burde bringe i forslag fredning av et mindre område utenfor Hjelmsøy i Finnmark i månedene september, oktober og november. Man har særlig tatt hensyn til det betydelige sei-fiske som foregår her. Også bevarelsen av bestanden av sei er av vesentlig betydning for kystbefolkningen.

I artikkelen er også inntatt en bestemmelse om at den norske regjering kan underrette den britiske regjering når der også innen andre områder skjer ansamlinger av norske fiskere. Trålerne skal isåfall ikke fiske innenfor disse områder. Bestemmelsen er hentet fra et utkast til konvensjon som blev fremlagt fra britisk side efter forhandlingene i London i 1925.

Artikkel 4.

Denne artikkel bestemmer nærmere et område innenfor norsk sjøterritorium hvor trålfiske antas å kunne tillates. I og for sig er trålfiske heller ikke her ønskelig, men utvalget har forstått situasjonen derhen at det av hensyn til de videre forhandlinger med England er meget ønskelig at et sådant felt blev påvist.

Artikkel 5—14.

Disse artikler er i det vesentlige overensstemmende med de tilsvarende artikler V—XIV i Nordsjøkonvensjonen og Islandskonvensjonen. Man har kun foretatt visse mindre endringer for å bringe reglene i samklang med bestemmelsene i den norske lovgivning.

Artikkel 15—21.

I disse artikler har utvalget forsøkt å oppstille regler for trålfiskernes og garn- og

linefiskernes gjensidige rettigheter og forpliktelser. Det er utvalgets håp at man ved disse bestemmelser vil kunne undgå mange av de konflikter som nu opstår mellom fiskere fra de to nasjoner.

Bestemmelsene er i det nærmeste bygget på et utkast til bestemmelser (Draft Articles for Convention) som i 1934 blev overlevert fra engelsk side. Bestemmelsen i art. 17 om at trålerne ikke skal drive fiske nærmere enn 1 nautisk mil fra norske fiskebruk, er hentet fra det ovenfor nevnte forslag fra 1925. Bestemmelsene under art. 15—21 trer i stedet for Nordsjøkonvensjonens og Islandskonvensjonens artikler XV og XIX.

Artikkel 22—24

er overensstemmende med artiklene XVI—XVIII i Nordsjøkonvensjonen og Islandskonvensjonen.

Artikkel 25

inneholder forslag til bestemmelser om merkning av fiskeredskaper som settes i sjøen.

Bestemmelser av denne art finnes ikke i Nordsjøkonvensjonen og Islandskonvensjonen.

Efter utvalgets opfatning er det av ganske vesentlig betydning for etablering av et godt forhold mellom de to lands fiskere at man får tilfredsstillende regler på dette punkt.

Oslo, den 31 mars 1936.

(u) *J. Gerckens Bassøe.*

(u) *Harry Alvær.*

(u) *Johs. Olsen.*

(u) *J. G. Ræder.*

Bilag 3.

Avskrift av skrivelse av 11 juli 1936 fra Det Kongelige Departement for Handel, Sjøfart, Industri, Håndverk og Fiskeri til Utenriksdepartementet.

Spørsmålet om avsluttelse av en overenskomst med Storbritannia angående fisket i Nordishavet.

Under henvisning til det ærede Departements skrivelser, senest av 28 f. m. tillater man sig vedlagt å oversende gjenpart av uttalelse fra Fiskeridirektøren, datert 18 f. m.

Handelsdepartementet finner i alt som angår det rent fiskerimessige å kunne slutte sig til det som Fiskeridirektøren anfører. Man vedlegger også gjenpart av Fiskeridirektørens skrivelse av 30 april d. å. om merkning av fiskeredskaper og et avtrykk av Ot. prp.

Artikkel 26—41

er i det vesentlige overensstemmende med artiklene XX—XXXV i Nordsjøkonvensjonen og Islandskonvensjonen.

Artikkel 42

tilsvarer Nordsjøkonvensjonens og Islandskonvensjonens art. XXXVI.

Man har forstått denne bestemmelse i disse konvensjoner derhen at der i artikkelen kun er omhandlet den strafferettslige side av saken. For tydelighets skyld er dette uttrykkelig sagt i utkastet.

Hvad den civilrettslige behandling av sakene angår, går man ut fra at den norsk-engelske overenskomst av 5 november 1934 fremdeles vil bli gjeldende, eventuelt i en modifisert form. Det bemerkes i denne forbindelse at man under artikkel 36 har optatt Nordsjøkonvensjonens og Islandskonvensjonens art. XXX om megling på stedet av opsynsfartøienes chefer. Bestemmelsen anses praktisk og den antas ikke å ville komme i kollisjon med den norsk-britiske trålernevnds arbeide.

Artikkel 43—44

svarer til de tidligere konvensjoners artikler XXXVIII og XXXIX. Gyldighetsfristen er i nærværende utkast til overenskomst satt til 5 år med en gjensidig opsigelsesfrist av 6 måneder.

nr. 58, 1936 om lov om merkning av fiskeredskaper. Denne sak blev imidlertid under 29 juni d. å. av Odelstinget besluttet ikke tatt under behandling i år. Jfr. vedlagte avtrykk av Innst. O. nr. 121, 1936.

Videre henleder man oppmerksomheten på det nye forslag til trålerlov (Ot. prp. nr. 57, 1936 og Innst. O. nr. XXXIII, 1936) som inneholder bestemmelser som kan vanskeliggjøre forhandlinger om fisket i Nordishavet. Handelsdepartementet har vanskelig for å forstå at man under disse forhandlinger kan gå med på nogen ordning som overhodet tillater

tråling på nogen del av det sjøterritorium som vi hevder som norsk. En sådan ordning vil ikke alene komme i strid med den gjeldende trålerlov og forslaget til en ny sådan

lov, men også med lov av 2 juni 1906 om forbud mot utlendingers fiske på sjøterritoriet.

Dokumentene vedlegges.

(u) *Alfred Madsen.*

(u) *Ragn. Walnum.*

Underbillag A.

Avskrift av skrivelse av 30 april 1936 fra Fiskeridirektøren til Det kongelige Handels- og Industridepartement.

Merkning av fiskeredskaper.

Under henvisning til det kongelige departements skrivelse av 17 ds. — jnr. 2425/36 A — med bilag skal man i anledning av Forsvarsdepartementets bemerkninger til konsul Cummings forslag og bemerkninger om systemet for merkning og merkers synbarhet tillate sig å anføre:

Ad punkt 1. (Merkebøiers flagg minst 50 cm. i firkant). Herom hersker der enighet.

Ad punkt 2. (Flaggenes farve). Man kan være enig i at begge endebøiene på en setnings redskaper blir markert med et eller to sorte flagg, men når mellembøier benyttes, vil man fastholde at disse bøiers flagg bør være gulrøde eller helt røde. Det kan nok være at røde flagg under visse forhold kan synes å være sorte, men det kan neppe spille nogen vesentlig rolle. Hovedsaken er at man ved å undersøke flaggenes farve nærmere kan finne ut om de tilhører en mellemliggende merkebøie.

Ad punkt 3. (Stangens høide over merkebøien). Man har valgt høiden $2\frac{1}{2}$ m. av hensyn til at jo høiere stangen med tilhørende flagg og bøielykter er, jo mere må bøiens undervannsdal belastes for å holde stangen opprett. Dette har særlig betydning for de små fartøier, men man vil dog ikke stille sig helt avvisende for fastsettelse av høiden til 3 m.

Ad punkt 4. (Hvite lys på redskapenes endebøier og røde lys på mellemliggende bøier). Man er fullt opmerksom på at elektrisk lys vil være mest betryggende. Det har også fiskerne kjennskap til. Av hensyn til mulige konsekvenser som kan følge med et slikt påbud, er man i tvil om et slikt påbud skal medtas og antar at det forsåvidt bør overlates fiskerne selv å beskytte sine redskaper på best mulig måte.

Med hensyn til rødt lys på mellemliggende bøier er man også i sterk tvil, fordi rødt

lys vil ha betydelig mindre synsvidde enn hvitt, og det er et spørsmål om Sjøfartsdirektøren kan gå med på en slik anvendelse av røde lys ute på havet. Man vil av denne grunn foreslå at mellemliggende lykter også skal ha hvitt lys og for å markere endebøiene forsyne den ene med ett lys og den annen med to lys.

Det er almindelig blandt bankfiskere nu, når fisket drives ute på havet å benytte to flagg om dagen og to lykter om natten på den vestre endebøie, det vil si alle kurser mellom N, W og S. På den østre bøie ett flagg og ett lys. Et slikt system vil nogenlunde passe med at den vestre bøie også blir den yttre på kyststrekningen sønnenfor Ingøy. Men etterhvert som man kommer østover Finnmarkskysten, vil den vestlige bøie med to flagg svare mindre til betegnelsen yttre bøie, og tilstrekkelig langt øst vil det bli omvendt.

Det må innrømmes at dette er en svakhet ved systemet, men man vil tross dette allikevel anbefale systemet for å få det ensartet på kysten og bankene. Fiskerne må altså rette sig etter kompasset istedenfor kystretningen.

Ad punkt 5. (Merkebøienes avstand). Man kan tiltre Forsvarsdepartementets forslag om 2000 m. mellom dagmerkebøier og 4000 m. mellom nattmerkebøier. Etter dette forslag vil fiskeren, når han bruker lange linelengder som forutsetter flere mellembøier slippe å belyse hver eneste mellembøie om natten, men kun annenhver.

Med en avstand av 4000 m. vil nok hvitt lys være godt synbart, men det vil neppe være tilfelle med rødt lys.

Ad punkt 6. (Regler for lanterneføring under fiske.) Man kan neppe undgå å fastholde de internasjonale regler og bestemmelser for å hindre sammenstøt til sjøs, og man kan forsåvidt være enig med Forsvarsdepartementet.

Med hensyn til spørsmålet om hvilke lovbestemmelser eventuelt bør søkes forandret eller ophevet, vil det ikke passe at der fastsettes lignende bestemmelser i sesongfiskeriene under kysten på steder hvor forholdene

er så helt anderledes enn ute på havet, således f. eks. i Vestfjorden, hvor for øvrig trålere ikke kan tenkes å komme i konflikt med våre fiskere, slik som den norske territorialgrense nu er optrukket.

Det har heller ikke vært direktoratets mening at der med den foreslåtte nye lov om merkning av redskaper skulde gjøres noget unødvendig inngrep i utvalgenes rett til ved vedtekt å fastsette regler for merkning av fiskeredskaper, således som anført i de gjeldende fiskerilover. Utvalgenes myndighet, som for øvrig er både tids- og stedbegrenset, er for såvidt de 3 nordligste fylker angår gjeldende kun på norsk sjøterritorium. Da de bestemmelser angående merkning av redskaper, som vil bli utferdiget i medhold av den nye lov til en begynnelse tenkes gjort gjeldende for de 3 nordligste fylker, skulde det på det nuværende tidspunkt iallfall ikke være nødvendig å foreta nogen forandring av de gjeldende fiskerilover.

For å gjøre lovforslaget klarere på omhandlede punkt tillater man sig å anbefale at det gis følgende redaksjon (jfr. skrivelse herfra av 3 februar d. å.):

«Kongen kan fastsette nærmere regler for merkning av norske fiskeres utestående (forankrede) fiskeredskaper uten hensyn til om redskapene står innenfor eller utenfor norsk sjøområde.

Denne bestemmelse medfører dog ingen endring i de regler for merkning av fiskeredskaper som det i medhold av de gjeldende fiskerilover er tillagt utvalgene å fastsette.»

Bilagene følger vedlagt.

Underbilag B.

Avskrift av skrivelse av 18 juni 1936 fra Fiskeridirektøren til Det kongelige Handels- og Industridepartement.

Spørsmål om avsluttelse av en overenskomst med Storbritannia angående fisket i Nordishavet.

Under henvisning til det Kongelige Handelsdepartements skrivelse av 27 april d. å. (jnr. 2615/36 A) med bilag skal man tillate sig å uttale:

Hensikten med en eventuell overenskomst med Storbritannia er å få istand en regulering av fiskeriet på det viktigste havstrøk som for tiden utnyttes av norske og britiske fiskere.

Når man ser bort fra spørsmålet om territorialgrensen ved den norske kyst blir en av de viktigste oppgaver den å søke å finne bestemmelser for mest mulig å hindre sammen-

støt mellom fiskere som bruker forskjellige slags redskaper, og det vil her si redskapet trål på den ene side og garn — line på den annen.

Trålen, som av utlendingene benyttes på store og på alle vis moderne utrustede fartøier, er slik at den har alle fordeler på sin side når det gjelder konkurransen om og utnyttelse av fiskefelter fremfor de norske fiskere med garn og line. De sistnevnte redskaper er i almindelighet ikke nogen fare for redskapet trål om sammenstøt finner sted. Derimot vil trålen meget lett kunne ødelegge garn og line.

Det av Utenriksdepartementet opnevnte sakkyndige utvalg har i sitt utkast til overenskomst i forskjellige artikler inntatt bestemmelser som tar sikte på å beskytte de fiskere som benytter garn og line og utkastets art. 25 omhandler merkning av utestående garn og liner. Forøvrig har komiteen inntatt i sitt utkast de fleste av de bestemmelser som Nordsjøkonvensjonen inneholder for regulering av fiskeribedriften i internasjonalt farvann.

Videre har utvalget i sitt utkast, art. 3, foreslått avgrenset felter på begge sider av Andfjorden fredet for tråling i januar, februar og mars og et lite felt utenfor Hjelmsøy fredet mot tråling i september, oktober, november, og i art. 4 åpnet adgang for tråling innenfor norsk territorialt område på et avgrenset felt utfor Loppa mellom Fugløy og Sørøy.

Å få de to felter på begge sider av Andfjorden fredet for tråling i årets første måneder i den tid torsken trekker sydover til gyteplassene ved Norges kyst vil selvsagt være særdeles ønskelig fra norsk synspunkt, idet disse felter de aller seneste år, især sistleden vinter blev utnyttet av en meget stor flåte trålere hvis fangst vesentlig var stor torsk. Sannsynligvis blev det av trålerne opfisket på dette felt likeså meget eller kanskje betydelig mere fisk enn utbyttet av våre skreifiskerier ved kysten i samme tidsrum. Men nettopp det at disse felter viser sig å være så utmerkede trålfelter vil i høi grad vanskeliggjøre at Storbritannia går med på å gi avkald på dette fiskefelt. Og det samme må forutsettes også å bli tilfelle om man senere søker å få en lignende overenskomst med Tyskland som visstnok anser dette nye trålfelt for det viktigste på denne tid av året.

Det lille fiskefelt ved Hjelmsøy som foreslås fredet for tråling i høstmånedene har selvsagt kun en mere lokal interesse for Finnmarksfiskere og forslaget om fredning av dette lille felt fremkommer vel hovedsakelig

som en slags kompensasjon for det felt sydligst i fylket som i art. 4 frigis for tråling året rundt innen territorielt område.

Som fremholdt av utvalget er bestemmelsen i art. 4 inntatt som kompensasjon for fredning mot tråling på de før nevnte felter. Valget av det felt hvor tråling blir tillatt innenfor territorielt område er formentlig fremkommet i ønsket om å finne et område hvori sådan tråling kan være av minst mulig skade for norske fiskere. Og direktoratet kan heller ikke med dette hensyn for øie påpeke noget bedre egnet havstrøk innen territorielt område. Imidlertid bør man være opmerksom på at samme havstrøk antagelig heller ikke av trålerne vilde bli ansett som et felt godt skikket for deres øiemed.

Utvalget har i sine premisser til art. 3 begrunnet sitt forslag i ønsket om å bevare fiskebestanden.

Angående denne begrunnelse har lederen av direktoratets torskeundersøkelser, hr. Oscar Sund, gitt følgende uttalelse:

«Utvalget uttaler at der av hensyn til fiskebestanden bør foretas visse innskrenkninger, nemlig forbud av trålfiske på visse felter til visse årstider.

1. Fiskebestanden tenkes i sin almindelighet truet fordi gytefisken fiskes op før gytningen,
2. fordi den økede utvikling av trålfiske idet hele tatt vil beskatte den for sterkt,
3. og Lofotfisket i særdeleshet menes skadet ved at fisken tas av trålerne inn på vei til Lofoten og i slik mengde at Lofotfisket derved får mindre utbytte.

1. Den herskende opfatning blandt fiskeribiologer går ut på at det er naturforholdene under og like efter gytetiden som er avgjørende for produksjonen av yngel, ikke antallet av gytende torsk, idet selv et meget lite antall av torsk hvis rogn og nyutklekkede yngel finner gunstige betingelser, leverer et så uhyre avkom at nogen fare for fiskebestanden ikke av den form kan tenkes. Nogen av de største torskeårganger som kjennes, blev produsert årene 1917 til 1919 da fisket var sletttere enn nogensinne og bestanden av fiskerne ansåes alvorlig truet ved overfiske. En argumentering for fredningsfelter eller fredningstider på dette grunnlag tør derfor muligens være lite hensiktsmessig da utenlandske fiskeribiologer er vel opmerksomme på disse forhold.

2. Hvad den generelle virkning av en beskatning som økes ut over en viss grense vil føre til, har man visse holdepunkter til å bedømme forholdene i Nordsjøen hvor fisket nu i henhold til engelske fiskeriforskeres op-

fatning, som er bygget på meget vidtgående undersøkelser drives for sterkt og antas å ville kunne gi et ca. 15 pct. større totalutbytte om fisket kunne innskrenkes med 25 pct. Men forholdene synes dog stabilisert idet både fiske og avkastning (henimot en halv million tonn fisk pr. år utenom sild) ikke har undergått store vekslinger i de senere år. Den største skadevirkning av det sterke fiske i Nordsjøen ligger i at fiskens størrelse er gått sterkt ned og en lignende virkning må befryktes også i Barentshavet hvor den norske skreibestand har sitt næringsområde såfremt fiskets intensitet øker over visse grenser. Hvilke disse er har man neppe holdepunkter til å fastslå, men de vil uten tvil veksle i forhold til fiskebestandens naturlige fluktuasjoner, således at et fiske som kan tåles av bestanden i en god periode, kan komme til å gjøre for store innhugg når bestanden er liten. (De iakttagelser som er gjort over torskebestandens vekslinger de siste snes år, synes å bevise at mengden av skrei (gytetorsk) kan veksle i forhold 1 til 6 (1918, resp. 1927). Også av den yngre torsk var der meget lite i samme periode som det var lite skrei å dømme efter Finnmarkens vårfiske. Denne vår torskebestand synes å være underkastet voldsommere vekslinger enn de andre tre store torskbestander som er gjenstand for et stort fiske — (Islands, Newfoundlands og Nordsjøens). En sådan nedsettelse av størrelsen vil for Norges vedkommende ha en skadeligere virkning enn i Nordsjøen fordi det største norske torskefiske gjelder gytetorsk (til gytefeltene kommer overhodet ikke annet enn skrei). Da kjønsmodenhetens inntreden står i noget (omenn ikke meget bestemt) forhold til størrelsen, vil en nedsettelse av gjennomsnittsstørrelsen høist sannsynlig medføre en meget mer uttalt nedgang i antallet av gytedyktige individer enn i selve innskrenkningen av det totale individantall. Men nettop at der blir ferre storfisk vil ha en meget følelig betydning for våre skreifiskerier. Denne følge vil imidlertid kunne inntre uansett om fisket foregår før, under eller efter gytningen og uansett om det foregår på de norske kystbanker eller andre steder hvor der til sine tider også kan være ansamlinger av storfisk (Barentshavet, Svalbandområdet).

3. Fiskernes overbevisning at Lofotfisket, særlig siste vinter, er blitt direkte skadet ved at den fisk som «var på vei til Lofoten» blev sterkt beskattet av trålerflåten, støttes av en fiskemerkning som blev utført ved Andenes tidlig på vinteren i 1930. Gjenfangstprocenten var visstnok meget lav (bare 4) men de aller fleste av de 43 gjenfangster blev gjort

samme sesong i Vestfjorden. Det er dog grunn til å tro at det dårlige Lofotfiske i år også kan ha andre årsaker enn trålfisket, således også været, idet vinteren utmerket sig ved særdeles vedholdende nordlig og østlig vind.

Når spørsmålet er om foranstaltninger til beskyttelse av fiskebestanden eller til den mest mulig økonomiske utnyttelse av den i alles interesse, burde man fremforalt ta med maskeviddebestemmelser, en forholdsregel som det sannsynligvis vil være lettere å få internasjonalt gjennomført enn territoriale innskrenkninger hvor ønskelig disse enn kan være for å få skreien til en viss grad forbeholdt de norske kystfiskere.

Der er enighet blandt alle fiskeribiologer om det særdeles uøkonomiske i å fange fisk som nettop holder på å bli av nyttig størrelse og det er anerkjent at økning av trålens maskevidde er et tjenlig middel til å spare undermålsfisk.

Fiskeridirektoratet har innsendt forslag om en forholdsvis streng bestemmelse herom. Det tør ikke være håpløst å få den samme bestemmelse vedtatt av England for de nordlige farvanns vedkommende og dette vilde bety en meget påtagelig beskyttelse av bestanden. Der er full enighet blandt alle lands fiskeribiologer om nytten av å gjennomføre strenge maskeviddebestemmelser. Av denne grunn vil en undlatelse av å insistere på fremskritt og uniformitet i denne retning lett kunne gi den annen part inntrykk av at ønsket om å holde de fremmede trålere borte fra bankene er helt dominerende ved siden av hensynet til fiskebestanden. Den i konvensjonsutkastets art. 3 foreslåtte fredning av et lite område ved Hjelmsø av hensyn til seibestanden kan neppe hevdes å ville få nogen betydning for denne hvis område jo er hele den norske kyst, og det finnmarkske seifiske drives jo også over et uhyre meget større område, så fredning nettop av dette ubetydelige felt vel ikke bør fremstilles som værende av annet enn ren lokal betydning og som kompensasjon for åpningen for tråling av et annet stykke Finnmarkshav (ved Loppa).»

Utvalgets utkast foranlediger følgende bemerkninger:

A d a r t 2. Denne artikels tekst synes ikke å være tydelig nok. Man kan formentlig ikke undgå å tilføie at det her gjelder det internasjonale farvann. Forøvrig har man intet å bemerke til områdets avgrensning som vil omfatte alle fiskebanker i internasjonalt farvann nordenfor 67° N. br. langs Norges kyst, i Barentshavet og i Svalbardområdet.

A d a r t 3. Denne artikkels punkt 1, a og b, gjelder forbud mot tråling i januar, fe-

bruar, mars i to nærmere begrensede havstrøk på begge sider av Andfjorden. Det sydlige felt er et ca. 17 nautiske mil bredt belte fra Andenes ca. 35 nautiske mil sydovert langs kysten. (Beltet er da regnet fra de fra norsk side opstillede grunnlinjer.) Feltet nordenfor Andfjorden er ca. 20 nautiske mil bredt ut fra grunnlinjen og ca. 18 nautiske mil langs kysten.

Efter de opplysninger man har om det trålfiske som foregikk sistleden vinter var især de yttre deler av de her nevnte felter (80—150 favners dyp) et meget viktig fangstfelt som til stadighet var optatt av en meget stor flåte utenlandske fartøier, særlig tyske og engelske, dagstøtt i et antall av omkring 100 eller flere.

Punkt 2 i samme artikkel gjelder forbud mot tråling i september, oktober, november på et omtrent likesidet triangelformet felt utfor grunnlinjen mellom Hjelmsøy og Mågerøy. Triangelets sider er 9 å 10 nautiske mil. Dette er et lite fiskefelt hvor der især foregår seifiske med garn.

A d a r t 4. Det i denne artikkel omtalte havstrøk utfor Loppa (Lopphavet) er et belte på omkring 13 nautiske mils bredde og ca. 22 nautiske mil langs kysten mellom Fugløy og Sørøya. Bredden av dette belte er regnet innenfor den av Norge nu hevdede territorialgrense.

A d a r t 5. Intet å bemerke undtagen i annet avsnitt som bør lyde således: For hver havn eller for hvert distrikt skal der være en fortløpende rekke tall og ett eller flere store bokstaver som fastsettes av vedkommende myndighet.

A d a r t 7. Artikkelen bør få følgende ordlyd: «Fiskefartøier skal være forsynt med eget og hjemstedets navn, overensstemmende med de bestemmelser som gjelder i deres hjemland.»

Man har forandret utkastets tekst fordi det er uoverensstemmelse mellom de britiske og norske regler. De britiske regler bestemmer bokstavens høide i navnet til minst 8 cm. og 12 mm. bredde og skal males med hvitt på sort bunn og gjelder alle fartøier. De norske bestemmelser om navn gjelder kun fartøier over 25 tonn og bokstavene skal være minst 15 cm. høie, lett leselige. Bunnfarve angis ikke.

A d a r t 8. Artikkelen bør få følgende ordlyd: «Fiskefartøier skal være forsynt med registreringsmerke overensstemmende med de bestemmelser som gjelder i deres hjemland.»

Denne forandring skjer fordi der er uoverensstemmelse mellom den britiske og norske merkelov. Således skal norske fartøier over

25 tonn ha merke av største størrelse, mens det tilsvarende britiske er 15 tonn.

Ad art. 11. Artikkelen bør få følgende ordlyd: «Fiskeredskaper skal være merket med fiskefartøiets bokstaver og tall i den utstrekning vedkommende lands myndigheter bestemmer. Disse bokstaver og tall skal være så store at de er lett kjennelige. Eierne kan dessuten forsyne sine redskaper med de særlige merker som de finner hensiktsmessige.»

Artikkelens ordlyd er forandret fordi vi her i Norge ikke har nogen bestemmelser om merkning av redskaper undtagen for drivgarns vedkommende.

Ad art. 12. Utkastets bestemmelser er overensstemmende med Nordsjøkonvensjonens art. 12. For norske fartøiers vedkommende vil fartøiets merkebrev gjøre tjeneste, men man har idag ikke nogen bestemmelse i norsk lov som påbyr at merkebrevet skal være ombord. En sådan bestemmelse må i tilfelle utferdiges.

Ad art 20. Utkastets artikkel 20 er i sin nuværende form uklar da den kan fortolkes derhen at alle skader på redskaper skal tilskrives trålfiskere. Man antar det blir mest hensiktsmessig å bruke en tekst mere overensstemmende med Nordsjøkonvensjonens artikkel 19: «Når trålfiskere befinner sig i sikte av drivgarns- eller linefiskere, skal de ta de nødvendige forholdsregler for å undgå å forulempe disse siste. I beskadigelsestilfelle påhviler ansvaret trålfiskerne medmindre de kan godtgjøre at der har foreligget et nødstilfelle eller at de er uten skyld i tapet.»

Ad art. 21. Ordlyden i denne artikkels siste linje bør istedetfor «Når der er garn- eller linefiskere på feltet» lyde: «når der er andre fiskeredskaper utestående på feltet».

Ad art. 25. Direktoratet vil under henvisning til skrivelse herfra av 30 april d. å. foreslå denne artikkel redigert som følger:

«Alle garn, liner og andre fiskeredskaper som er satt i sjøen, skal om dagen være forsynt med merker og om natten i den mørke årstid med lys som er tilstrekkelig til å angi deres beliggenhet overfor fartøier som nærmer sig dem.

Følgende regler skal befølges:

1. Største avstand mellom et sammenhengende redskaps merkebøier skal være 2000 meter.
2. Den vestlige merkebøie (halvcirkelen nord-vest-syd) skal om dagen være forsynt med 2 sorte flagg. Det nederste flagg skal være minst 50 cm. i firkant. Avstanden mellom de to flagg skal være minst 25 cm. Om natten i den mørke årstid skal bøien være

forsynt med to hvite lys. Avstanden mellom de to lys skal være minst 50 cm.

3. Den østlige merkebøie (halvcirkelen nord-øst-syd) skal om dagen være forsynt med ett sort flagg minst 50 cm. i firkant. Om natten i den mørke årstid skal bøien være forsynt med ett hvitt lys.
4. Brukes redskaper av en større sammenhengende lengde enn 2000 meter således at der må benyttes en eller flere midtbøier, skal disse om dagen være forsynt med ett rødt flagg minst 50 cm. i firkant. Om natten i den mørke årstid må midtbøiene utstyres med ett hvitt lys i ikke større avstand enn 4000 meter (d. v. s. på hver annen midtbøie).
5. Når det på grunn av bunnens beskaffenhet og strømmens styrke ikke er mulig å benytte to endebøier, må redskapenes lengde fra bøien ikke overstige en nautisk mil. Bøien skal i dette tilfelle merkes om dagen med ett sort flagg minst 50 cm. i firkant og om natten med ett hvitt lys.
6. Stangen på merkebøien skal være minst 2,50 meter høi over bøien.»

(Direktoratet kan eventuelt gå med på en minsthøide av 3 meter).

Vedlagt returneres de med det Kongelige departements skrivelse oversendte bilag og i egen pakke oversendes et sjøkart hvor de felter som utvalget har foreslått fredet for tråling og åpnet for tråling er skravert henholdsvis rødt og blått.

Underbilag C.

Avskrift av skrivelse av 10 juni 1936 fra Justisdepartementet.

Utkast til overenskomst med Storbritannia om fiske i Nordishavet.

Sendes med bilag tilbake til Utenriksdepartementet idet man henviser til foranstående uttalelser fra statsadvokaten i Nordland og riksadvokaten. (Underbilag D.)

Til de enkelte bestemmelser i utkastet skal departementet bemerke:

Det synes mindre heldig når utkastet i art. 3 siste ledd definerer uttrykket «ansamling» som et stort antall fartøier, all den stund uttrykket i tredje siste ledd brukes om garn eller liner.

I art. 35 første punktum foreslås uttrykket «er siktet» endret til mistenkes».

For øvrig slutter departementet sig til det som er uttalt av riksadvokaten.

Dersom det blir sluttet en overenskomst på grunnlag av utkastet, går man ut fra at dette

departement vil få anledning til å uttale sig om det lovutkast som måtte bli utarbeidet til gjennomføring av bestemmelsene i overenskomsten.

(u) *Trygve Lie.*

(u) *H. Bahr.*

Underbilag D.

Sendes med bilag ærbødigst herr riksadvokaten, Oslo.

1. Etter reglene i artiklene 40—42 blir enhver overtredelse av bestemmelsene i artiklene 6—29 hos oss straffbar, også når den skjer av uaktsomhet, idet vår strl. § 40 om forsett ikke gjelder spesiallover. Dette må være riktig. Også den uaktsomme skadeforvoldelse etter artikkel 20 bør straffes. Vi har lignende bestemmelser i Lofotloven og sildefiskerilovene. Man bør kanskje gjøre den annen part uttrykkelig oppmerksom herpå.
2. Artikkel 42 første ledd gjelder forbrytelser. Uttrykket «håndgripeligheter» er uklart. Reglen må vel gjelde ikke bare legemskrenkelser og forsettlige skadetilføielse men alle andre forbrytelser f. eks. ran, tyveri (og ærekrenkelser?) i forbindelse med fisket. Den blir en undtagelsesregel fra vår strl. § 12,4 a, for såvidt det annet lands straffelov må anvendes.
3. Reglen i artikkel 42 om at domstolen i «de skyldige fartøiers» hjemland skal være straffesakens verneting, bør ikke finne anvendelse, hvor fisket drives med hjemmel av artikkel 4 på Lopp havet. Det kan neppe være riktig å frafalle rett til å straffe forbrytelser og forseelser begått på norsk territorium etter norsk lov og ved norsk domstol.
4. Det vil være av adskillig interesse om også erstatningskrav, reist under dette fiske, kunde få en for den skadelidende part lett og hurtig avgjørelse. Det bør vel foreslås at erstatningskrav som reiser sig i forbindelse med straffesak etter overenskomster på begjæring alltid skal pådømmes sammen med straffesaken.
5. Artikkel 40 og 42 bør kunne sammenarbeides:

«Alle forbrytelser og forseelser begått under det i denne overenskomst omhandlede fiske og alle forseelser som omhandles i denne overenskomst skal behandles ved domstolene i det land, hvor de skyldige fartøier hører hjemme. Denne regel gjelder dog ikke straffbare handlinger begått under fiske med hjemmel av artikkel 4 på

norsk sjøterritorium, hvor norsk domstol alltid kan behandle saken. Erstatningskrav som reises i forbindelse med straffesak skal på begjæring av den skadelidende alltid pådømmes i forbindelse med straffesaken.

Alle i disse artikler omhandlede forbrytelser og forseelser skal være undergitt offentlig påtale.»

6. Jeg har ikke oppfattet henvendelsen således at jeg skal uttale mig om, hvorledes og i hvilken form de i artikkel 41 nevnte nødvendige lovforslag bør fremsettes.

Nordlands Statsadvokatembede,

Bodø 22 mai 1936.

(u) *Johs. Høyer.*

R. 3137/36.

Sendes med bilag til det kgl. Justis- og Politidepartement.

I tilslutning til foranstående uttalelse fra statsadvokaten for Nordland lagsogn skal jeg tilføie:

I. Område.

Jeg har bemerket at overenskomsten gjelder fisket i Nordishavet og at grensene kun er angitt mot syd og vest, idet grensene mot Norges kyst, med andre ord grensene for sjøterritoriet, er holdt utenfor. En undtagelse er dog gjort for fisket på Lopp havet (artikkel 4), og det synes utiltalende og ikke stemmende med vanlige strafferettslige prinsipper at et annet land på den måte skal kunne øve straffemyndighet på norsk territorium. Fisket på Lopp havet bør derfor såvel hvad tilsyn som forfølgning av lovovertrædelser angår, være undergitt de gjeldende regler for fiske på norsk sjøterritorium. Bestemmelse herom bør inntas i artikkel 32 og artikkel 42.

II. Opsynets kompetanse.

Gjenstand for opsynets avgjørende eller foreløbige inngripen forutsettes ifølge overenskomsten å være:

1. Forseelser og overtredelser som omhandles i denne overenskomst.
2. Forseelser (for øvrig) «med hensyn til fisket» (se artikkel 34).
3. «Håndgripeligheter» og forsettlige skadetilføielse (se artikkel 42).

Uttrykket «håndgripeligheter» er lite distinkt. Jeg forstår overenskomsten derhen, at foruten å påse overholdelsen av dens særlige bestemmelser, skal opsynet i det hele tatt virke som politi under fisket på omhandlede åpne havområde. Men dets inn-

gripen i så henseende skal være begrenset til de foreløbige nødvendige skritt, idet forfølgningen for øvrig skjer ved myndighetene i fartøiets hjemland.

Jeg kommer tilbake hertil under III siste passus og V.

Jeg bemerker også at det er noget uklart hvad der menes med «forseelser med hensyn til fisket» utenfor de bestemmelser som omhandles i overenskomsten.

III. Skyldform.

Artikkel 20 inneholder en bevisregel for såvidt angår trålfiskernes ansvar for skade på garn eller liner, og artikkel 42 inneholder i første ledd en vernetingsregel for forsettlige skadetilføielser og «håndgripeligheter», hvilket siste uttrykk også nærmest synes å forutsette forsett. I artikkel 42 annet ledd bestemmes at vernetingsreglen også skal gjelde de forseelser og overtredelser som omhandles i overenskomsten. Men ingensteds sies det noget om hvorvidt de forseelser og overtredelser som omhandles i overenskomsten krever forsett eller bare uaktsomhet. Da det her gjelder en overenskomst mellom to land hvor de almindelige rettsregler i så henseende kan være eller utvikle sig forskjellige, anser jeg det å være av viktighet at det uttrykkelig uttales at også den uaktsomme overtredelse av overenskomsten skal være straffbar.

Det bør da være en forutsetning at artikkel 36 tredje og fjerde ledd kun gjelder alvorlige tilfelle, hvor forsettlig overtredelse må antas å foreligge.

IV. Påtalen.

Bestemmelsen i artikkel 40 foranlediger ingen bemerkning.

Hvad andre forseelser eller forbrytelser angår, skulde de vanlige regler for påtalen komme til anvendelse.

V. Vernetning.

Under henvisning til hvad jeg har anført under II antar jeg at artikkel 42 bør gis en form overensstemmende med første og annet punktum i forslaget fra statsadvokaten for Nordland lagsogn.

VI. Civilrettslige krav.

Ved siden av den ordning som er etablert ved overenskomsten av 5 november 1935, antar jeg at det ikke alltid vilde virke heldig å ha en sådan bestemmelse som av statsadvokaten foreslått, hvorefter erstatningskrav som reiser sig i forbindelse med straffesak efter overenskomsten på begjæring alltid skal pådømmes sammen med straffesaken. Hvis man skulde ha en bestemmelse desangående, burde den formentlig ikke gå videre enn bestemmelsene i strl. §§ 440—442.

Jeg gjør til slutt samme bemerkning som statsadvokaten med hensyn til artikkel 41.

Jeg har ikke funnet grunn til å forelegge utkastet for statsadvokaten i Troms og Finnmark, da statsadvokat Fjalstad f. t. er på Stortinget.

(u) *Haakon Sund.*

Bilag 4.

Gjenpart av skrivelse av 9 februar 1937 fra fylkesmann Bassøe til Det kgl. Utenriksdepartement.

Fiskeriavtale med Storbritannia.

Under henvisning til det kongelige departements skrivelse av 12 januar d. å. vilde jeg gjerne få anledning til å fremkomme med følgende bemerkninger til de uttalelser som er innhentet om utvalgets utkast til konvensjon.

ad Fiskeridirektørens skrivelse
til Handelsdepartementet av
18 juni 1936.

Utvalget hadde i art. 3 foreslått forbud mot tråling i januar, februar og mars i 2 nærmere begrensede havstrøk på begge sider av Andfjorden. Forslaget var fra utvalgets side begrunnet i ønsket om å bevare fiskebestanden. Når man spesielt valgte de 2 felter, var det fordi torsken i de første måneder av året passerer feltene på vei til gyteplassene i Lofoten. Det stod for Utvalget som særlig forkastelig å ta fisken før den når gyteplassene. Er disse først nådd og gytingen begynt, antok man at reproduksjonsevnen hos torsken er så stor at en beskatning er mindre farlig.

Fiskeridirektøren bemerker, at det selvsagt vilde være særdeles ønskelig fra norsk synspunkt å få disse felter fredet i årets første måneder i den tid torsken trekker sydover til gyteplassen. Han tilføier at nettopp det at disse felter viser sig å være udmerkede trålfelter, i høi grad vil vanskeliggjøre å få Storbritannia (og eventuelt også Tyskland) til å gå med på å gi avkall på dette fiskefelt.

Lederen av Fiskeridirektoratets torskeundersøkelser, dr. Oscar Sund, hvis uttalelse er inntatt i Fiskeridirektørens skrivelse, synes ikke å dele Utvalgets syn på betydningen av en fredning av disse felter ut fra synspunktet om bestandens bevarelse. Han uttaler at den herskende opfatning blandt fiskeribiologer går ut på at det er naturforholdene under og like etter gytetiden som er avgjørende for produksjon av yngel, — ikke antallet, idet selv et meget lite antall av torsk, hvis rogn og nyutklekket yngel finner gunstige betingelser, leverer et så uhyre avkom at nogen fare for fiskebestanden ikke av den grunn kan tenkes. Dr. Sund bemerker videre at nogen av de største torskeårganger som kjennes blev produsert årene 1917 til 1919 da fisket var sletttere enn noensinne og bestanden av fiskerne ansåes alvorlig truet ved overfiske. Dr. Sunds konklusjoner går ut på følgende: «Når spørsmålet

er om foranstaltninger til beskyttelse av fiskebestanden eller til den mest økonomiske utnyttelse av den i alles interesse, burde man fremfor alt ta inn maskeviddebestemmelser, en forholdsregel som det sannsynligvis vil være lettere å få internasjonalt gjennomført enn territoriale innskrenkninger, hvor ønskelige disse enn kan være for å få skreien til en viss grad forbeholdt norske kystfiskere.»

Jeg finner i anledning av dr. Sunds uttalelse å burde bemerke, at det selvsagt ikke har vært Utvalgets mening å uttale at Norge ikke burde delta i alle drøftelser om bevarelse av fiskebestanden, således også i spørsmålet om maskevidden. Dette er som bekjent også skjedd idet Norge var representert i konferansen i London ifjor høst. At man som følge av dette skulde frafalle spørsmålet om en fredning av feltene ved Andfjorden, vilde jeg anse særdeles beklagelig, og jeg tviler ikke på at Utvalgets øvrige medlemmer er enig med mig heri. Jeg kan heller ikke tilbakeholde den bemerkning at jeg neppe tror at videnskapen har sagt sitt siste ord i denne sak, når den hevder at antallet av gytende torsk ikke har betydning for bestanden. Denne påstand synes å stride mot en lægmanns erfaringer fra naturen for øvrig. Setningen må dog i alle tilfelle som de fleste læresetninger ha sin begrensning.

Når naturens lov har ordnet det således, at torsken har en umåtelig reproduksjonsevne, må grunnen være at denne store masse yngel var nødvendig for oprettholdelse av bestanden, også før menneskene begynte å gjøre innhugg i denne. Det kan vel neppe bestrides at 200 gytefisk gir det dobbelte kvantum rogn enn 100 fisk. Chansen for å få et stort antall stor fisk må dog være dobbelt så stor i første tilfelle som i det siste.

Skulde det vise sig at naturforholdene det enkelte år ødelegger en større del av yngelen enn vanlig, vil det dog være en fordel å ha en beholdning på 200 fisk fremfor på 100. Ved hensynsløst fiske synes man å måtte løpe risikoen for at bestanden et enkelt år — når uheldige værforhold og utklekningsforhold støter til — synker så lavt, at normale forhold ikke kan inntrede på lange tider, såfremt det intense fiske fortsettes efter den uheldige sesong.

Dr. Sunds argumentasjon ut fra det dårlige fiske i årene 1917 til 1919 og det senere gode

resultat av yngelen fra disse år, synes mig heller ikke helt overbevisende. Det kan vel tenkes at det dårlige resultat i 1917 til 1919 skyldes at man ikke fikk fatt på fisken, enten den nu har søkt andre gyteplasser eller av en eller annen grunn ikke lot sig ta, og at den senere store bestand nettop skyldes at så mange gytefisk i 1917—1919 undgikk å bli opfisket.

At trålfisket nok har betydning på fiskebestanden synes også å bekreftes av det faktum at fisket i Nordsjøen, etter å ha ligget nede under krigen, viste stor oppgang da det blev gjenoptatt etter den faktiske fredning i krigstiden. Det er vel forsåvidt en erfaring på alle felter i naturens husholdning at bestanden etter en fredningsperiode viser stor oppgang.

Jeg finner derfor på det innstendigste å måtte fraråde at man oppgir tanken om å få feltene ved Andfjorden fredet for tråling.

Når det er uttalt at man fra tysk side neppe vil gå inn på fredning av disse felter, kan det ha sin interesse at der ifølge avismeddelelser har vært såvel tyske krigsskib som tyske fiskeriekspertter på dette felt for å studere forholdene. Etter avisreferatene å dømme har disse folk spesielt hatt til opgave å undersøke spørsmålet om en slags havdeling. Dette spørsmål synes derfor å være

på trappene i Tyskland. Jeg tror ikke man er berettiget til på forhånd å gå ut fra at tanken vil bli blankt avvist fra tysk side.

Med hensyn til de forskjellige uttalelser som er fremkommet om de øvrige artikler i utkastet, foranlediger bare Fiskeridirektørens uttalelse om art. 20 en bemerkning fra min side. Direktøren foreslår at man følger Nordsjøkonvensjonens ordlyd: «Når trålfiskere befinner sig i sikte av drivgarn eller linefiskere — —.» Utvalget har med hensikt undgått disse ord, da de hyppigste tilfeller av beskadigelse av redskaper på kysten finner sted når fiskerne selv er reist iland etter å ha satt redskaper i sjøen. Trålfiskerne vil da ikke være i sikte av fiskebåtene. Jeg må derfor henstille at Utvalgets redaksjon blir fulgt i denne artikkel. Forsåvidt man ønsker en redaksjon mere i overensstemmelse med Nordsjøkonvensjonens, vil jeg anbefale følgende: «Når trålfiskere befinner sig i sikte av garn eller linefiskere eller i sikte av fiskeredskaper som av disse er satt i sjøen, skal de ta de nødvendige forholdsregler for å undgå å beskadige disse. I beskadigelsestilfelle påhviler ansvaret trålfiskerne medmindre de kan godtgjøre at der har foreligget et nødstilfelle eller at de er uten skyld i tapet.»